

Jeskyně Solkota, mohutné dómy plné kostí

Petr Zajíček

Již šestý rok pokračuje v rámci projektů České rozvojové agentury úspěšná spolupráce odborníků Správy jeskyní České republiky s pracovníky Agentury chráněných území Gruzie. Pracovníci Správy jeskyní mají v jejím průběhu možnost

Obrovský dóm v jeskyni Solkota. Foto Petr Zajíček, Archiv SJČR

navštívit a studovat zajímavé krasové lokality, jejichž význam je mnohdy opomíjen, přestože se možná stanou v nejbližších letech předmětem zájmu ochrany a výzkumu. Jednou z nich je jeskyně Solkota v oblasti Imereti.

Krasové oblasti západní Gruzie se táhnou jižním předhůřím Kavkazu v délce přes 300 kilometrů. Pracovníci Správy jeskyní ČR měli příležitost podrobně poznat tři z nich, Imereti, Racha a Samegrelo. Nejvíce však působí v Sataplijsko-Tskhaltubské krasové oblasti v oblasti Imereti. Zde jsou veřejnosti zpřístupněny dvě významné jeskyně – Sataplia a Prometheus, přičemž druhá jmenovaná patří k nejdelším v celém regionu, má bohatou krápníkovou výzdobu a z velké části jí proudí podzemní tok. Prometheus představuje vývěrovou část rozsáhlé hydrografické podzemní krasové soustavy, jejíž celková délka bude pravděpodobně několik desítek kilometrů. Ponorová oblast celého systému se nachází severně od jeskyně Prometheus a na ploše široké několik kilometrů jsou zde registrovány významné paleoponorové jeskyně a ponorové jeskyně s aktivním tokem. Podzemní řeky se pak v neznámých místech spojují a vyvěrají v okolí jeskyně Prometheus. Mezi jeskyně v ponorové oblasti tohoto hydrografického systému patří i jeskyně Satsurbilia, kde se v rámci česko-gruzínské spolupráce plánuje léčba speleoterapií, a také velmi zajímavá jeskyně Solkota.

Vchod do zmiňované jeskyně se nachází v hlubokém závrtnu, který má velmi příkré svahy. Sestup nejméně strmou částí vyžaduje velkou opatrnost. Na dně závrtnu se ve skalní stěně nachází široký portál, který ústí do sestupné mohutné tunelovité chodby s krásnou erozní modelací stěn. Prostory pokračují v délce přes 200 metrů ve stejných dimenzích a končí obrovským dómem, vzniklým na křížení tektonických poruch. V několika částech tunelové chodby i v koncovém dómu najdeme bohatou a barevnou krápníkovou výzdobu, kde převládají formy mrkvovitých stalaktitů a kuželových stalagmitů. V nejnižší části celé jeskyně vrstvy sedimentů prořezává erozní koryto spadající do dosud neznámých částí. V době návštěvy českých expertů se z pokračující pukliny v tomto nejnižším místě ozýval hukot proudící vody. Podle informací místních speleologů jeskyně Solkota komunikuje s nedalekým rozsáhlejším ponorovým jeskynním systémem Melouri.

Také posledně jmenovanou jeskyni tvoří mohutné dómy a chodby v několika patrech a v nejnižší části se vytvořil podzemní tok.

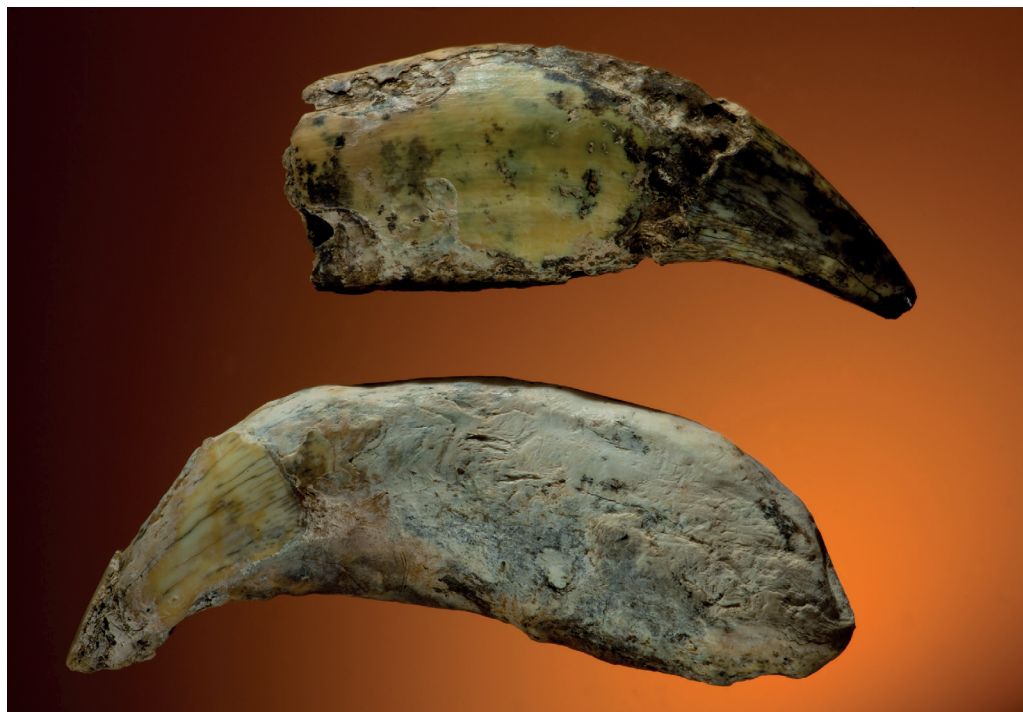
Bohatá krápníková výzdoba v Solkotě. Foto Petr Zajíček, Archiv SJČR

Největší prostora na konci jeskyně. Foto Petr Zajíček, Archiv SJČR

V koncové partii zvodnělé chodby jeskyně Melouri vznikla soustava polosifonů a koncový sifon, který nebyl dosud překonán. Průběh prostor obou jeskyní naznačuje, že Solkota navazuje na Melouri ještě před koncovým sifonem, proto gruzínští speleologové dosud neprovedli pokus o prokopání a rozšíření přístupu do pokračujících prostor v nejnižší části Solkoty.

Velmi významnou složku jeskyně tvoří sedimentární výplň. Hlinité usazeniny tvoří dno prakticky celé jeskyně a obsahují značné množství fosilních kostí zvířat. Na základě zevrubného ohledání lze předpokládat převahu kostí pleistocenních medvědů jeskynních (Ursus spelaeus). Vzhledem k charakteru vstupní části jeskyně Solkoty je možné usuzovat, že zvířata postupně padala na dno závrtnu jako do pasti

Špičáky jeskynního medvěda nalezené v jeskyni Solkoti.
Foto Petr Zajíček, Archiv SJČR

a kostry pak voda odplavovala i do odlehlých částí podzemního systému. Nelze vyloučit ani možnost, že v Solkotě v dobách ledových volně žijící živočichové zimovali. Dosud se pracovníkům Správy jeskyní ČR nepodařilo zjistit, zda byl v jeskyni prováděn paleontologický výzkum a pokud ano, tak v jakém rozsahu. V každém případě bude pro další rozvoj oblasti Imereti doporučeno, aby se v budoucnu v této unikátní jeskyni rozsáhlejší výzkum sedimentů uskutečnil. Je pravděpodobné, že kromě fosilních kostí jeskynních medvědů v ní jsou také pozůstatky dalších pleistocenních živočichů.

Více než pětiletá aktivita českých expertů v krasových oblastech západní Gruzie přinesla hmatatelné pozitivní výsledky v rozvoji turistického ruchu i ochrany a dokumentace místních unikátních přírodních jevů. Zároveň pracovníky Správy jeskyní České republiky obohacuje o zcela nové cenné zkušenosti a poznatky, jak tomu bylo i během speleologické exkurze do jeskyně Solkoti.

Překrásně erodovaná mohutná vstupní chodba v Solkotě. Foto Petr Zajíček, Archiv SJČR